

«БЕКІТЕМІН»

Қазақстан Республикасы
Туризм және спорт министрлігі
Спорт және дене шынықтыру істері
комитетінің төрағасы

Р.Б. Есеналин

2025 жыл

« »

«КЕЛІСЕМІН»

«Қазақстанның Велосипед
спорты федерациясы»
РҚБ бас хатшысы

Ж.Д. Сулейменов

2025 жыл

« »

2025 жылғы велосипед спортынан (тас жол)
Қазақстан Республикасының чемпионаттары,
Қазақстан Республикасының кубоктарын өткізу

ЕРЕЖЕСІ

1. Спорттық жарыстардың атауы, спорттық жарыстың өткізілу орны мен күні, спорттық жарыстарға қатысушылардың келу және қайту күндері

Жарысты ұйымдастыру мен өткізуге **жалпы басшылық** пен бақылауды «Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігі Спорт және дене шынықтыру істері комитеті» ММ (бұдан әрі – Комитет) және «Қазақстанның велосипед спорты федерациясы» РҚБ (бұдан әрі – ҚВСФ) жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасының чемпионаттары мен Қазақстан Республикасының кубоктарын **өткізу** велосипед спортынан жарыстарды өткізу құқығына жарыстың өтетін орны бойынша жергілікті басшы уәкілетті спорт ұйымдарына жүктеледі. Жарысты тікелей өткізу ұйымдастыру комитеті мен ҚВСФ бекіткен төрешілер алқасына жүктеледі.

Спорттық жарыстардың атауы, спорттық жарыстың өткізілу орны мен күні:

р/с №	Өтетін мерзімі	Өтетін орны	Спорттық іс-шараның атауы:
1.	24.03- 29.03. 2025 ж.	Түркістан қ. Түркістан облысы	Ерлер мен әйелдер арасындағы Қазақстан Республикасының қысқы чемпионаты.

2.	08.04-13.04. 2025 ж.	Байқоңыр қ. Қызылорда облысы	Ерлер арасындағы көпкүндік жарыстан Қазақстан Республикасының кубогі. Юниор ұлдар мен юниор қыздар арасындағы көпкүндік жарыстан Қазақстан Республикасының чемпионаты
3.	30.04-07.05. 2025 ж.	Талғар қ. Алматы облысы	Ерлер арасындағы Қазақстан Республикасының тау чемпионаты.
4.	08.05-09.05. 2025 ж.	Талғар қ. Алматы облысы	Ерлер арасындағы критериум бағдарламасы бойынша Қазақстан Республикасының чемпионаты.
5.	16.06-22.06. 2025 ж.	Оскемен қ. Шығыс Қазақстан облысы	Ерлер, әйелдер мен әндерлер (19-22 жас) арасындағы Қазақстан Республикасының ұлттық чемпионаты.
6.	26.06-30.06. 2025 ж.	Семей қ. Абай облысы	Әйелдер арасындағы «Абай жолы» көпкүндік жарысынан Қазақстан Республикасының чемпионаты.
7.	03.07-09.07. 2025 ж.	Семей қ. Абай облысы	Жасоспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (13-14, 15-16 жас).
8.	16.09-21.09. 2025ж.	Талдықорған қ. Жетісу облысы	Жасоспірім ұлдар мен қыздар арасындағы көпкүндік жарыстан Қазақстан Республикасының чемпионаты (15-16 жас).
9.	03.10-08.10. 2025 ж.	Қызылорда қ. Қызылорда облысы	Юниор ұлдар мен юниор қыздар арасындағы критериум бағдарламасы бойынша Қазақстан Республикасының чемпионаты. Ерлер мен әйелдер арасындағы командалық эстафетадан Қазақстан Республикасының чемпионаты. Ерлер мен әйелдер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі.

Жоғарыда көрсетілген кестедегі № 1 тармақтағы жарысқа юниор ұлдар мен юниор қыздарға қатысуға, № 3,4 тармақтағы жарыстарға юниор ұлдарға, № 6 тармақтағы жарысқа юниор қыздарға, № 9 тармақтағы жарыстарға юниор ұлдар мен юниор қыздарға қатысуға рұқсат етіледі.

Спорттық жарыстарға қатысушылардың келу және қайту күндері

Комитет бекіткен спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне енгізілген барлық жарыстарға, қатысушы ұйымдар мандат комиссиясынан өту және біліктілік жарыстарын өткізу (қажет болса) үшін жарыс басталуға бір күн қалғанда келуі тиіс және жарыс аяқталған күні немесе жарыс кеш аяқталса, содан кейінгі күні кетуі тиіс.

Жарыстың бас төрешісі мен бас хатшысы жарысты ұйымдастыру, бақылау және өткізуге байланысты сұрақтарды шешу үшін жарыс басталардан 48 сағат, ал жарыс директоры 72 сағат қалғанда, шақыртылуы мүмкін.

2. Қатысушы ұйымдар, жарысқа қатысушылардың сандық құрамы

Қатысушы ұйымдар:

Қазақстан Республикасының чемпионаттары мен Қазақстан Республикасының кубоктарына Комитет бекіткен 2025 жылға арналған велосипед спорты (тас жол) бойынша спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесінің негізінде, тиісті Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық бірліктерінен, республикалық маңызы бар Алматы, Астана, Шымкент қалаларынан құрама командалар қатысады.

Қазақстан Республикасының чемпионатына әрқайсысы бір облыс немесе республикалық маңызы бар Алматы, Астана, Шымкент қалаларынан қатысатын болса, кемінде **5 (бес)** командадан спортшылары болған жағдайда өткізіледі.

Әйелдер элита санаты бойынша 19-22 жастағы әйелдерге рұқсат етіледі.

Жеңімпаздар мен жүлдегерлер әйелдер санаты бойынша марапатталады.

Қазақстан Республикасының ұлттық чемпионатын өткізу кезінде юниор ұлдар мен юниор қыздар тек өз санаттарында қатысады, жасөспірім ұлдар мен қыздарға жарысқа қатысуға рұқсат етілмейді.

Жасөспірім ұлдар мен қыздарға, ерлер мен әйелдер элита тобы бойынша барлық жарыстарға қатысуға тыйым салынады.

Егер әр облыстан, республикалық маңызы бар Алматы, Астана, Шымкент қалаларынан бір командадан көп өтініш берілген болса, онда жарыстағы командалардың жейделерінде айрықша белгілер (логотиптер) болуы тиіс.

Спортшылардың Қазақстан Республикасының чемпионаттарына, ҚР кубоктарына Қазақстан Республикасының ұлттық киімімен (велосипед формасымен) қатысуына тыйым салынады.

Велосипедтер мен құрал-жабдықтар UCI-дің техникалық нормалары мен қауіпсіздік талаптарына сай болуы тиіс.

Жарысқа спортшылар, команда өкілі, жаттықтырушылар, механиктер, сондай-ақ атқаратын лауазымын көрсете отырып, қолданыстағы қатысушы паспорты бар, жарыста командаға ілесіп жүретін және міндеттерін атқаратын тұлғалар жіберіледі.

Спорттық жарысқа қатысушылардың сандық құрамы, жаттықтырушылар, төрешілер және басқа қатысушылар:

Әр жарысқа жас санаты бойынша **6** (алты) спортшы, **1**-жаттықтырушы, **1**-механик, **1**-өкілден тұратын команда жіберіледі. Жарыста әр облыстан, республикалық маңызы бар Алматы, Астана, Шымкент қалаларынан бір командадан көп команда қатысуы мүмкін. Велосипед спортынан (тас жол) жарысқа қатысатын жарысушылар саны 200 қатысушымен шектелуі тиіс.

Ерлер және 19-22 жастағы андерлер арасындағы Қазақстан Республикасының ұлттық чемпионатына жеке жарысқа әр облыстан, республикалық маңызы бар Алматы, Астана, Шымкент қалаларынан **2** (екі) спортшыдан және 2024 жылғы Қазақстан Республикасының ұлттық чемпионы жіберіледі. Командалық эстафета жарысына **3** ер және **3** әйелден (17-18 жастағы юниор ұлдар мен юниор қыздарға рұқсат етіледі) құралған аралас (МІХ) команда шығады.

2025 жылға арналған спорттық- бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне енгізілген барлық жарыстарда, қатысушы командаларда іссапарға жіберуші ұйымның есебінен, қатысушылардың өмірі мен денсаулығына, техникаға жауапты команда өкілі, техникалық тұрғыда жарамды автокөлігі бар ілесуші жаттықтырушы, **1** (бір) механик және **1** (бір) төреші болуы тиіс.

Жасөспірім ұлдар мен қыздардың жарысына қатысушылар санатында, уақытқа жарыстарға арналған арнайы мүкәммалды және құрал-жабдықты (аэродинамикалық: велосипедтер, рөлдер, диск доңғалақтар, жоғары бейінді лопаст дөңгелектер мен дулығалар) пайдалануға ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ:

15-16 жастағы жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы көпкүндік жарыстағы Қазақстан Республикасының чемпионатына тек қана **6** спортшыдан (ең азы **4**) тұратын командаларға рұқсат етіледі. Жарыста әр облыстан, республикалық маңызы бар Алматы, Астана, Шымкент қалаларынан бір командадан көп бірнеше командаға қатысуға рұқсат етіледі.

Қазақстан Республикасының аумағында өткізілетін барлық жарыстарға қатысушылардың ара салмағы: 13-14, 15-16 жастағы жасөспірім ұлдар мен қыздарда 52x14 аспауы тиіс.

Спортшылардың жынысы мен туған жылы

Жарысты өткізу бағдарламасына сәйкес жарысқа қатысуға 5 (бес) жас санаты бойынша командалар жіберіледі:

Жасы	Туған жылы
ерлер, әйелдер элита	2002 ж. және одан үлкен
ерлер, әйелдер, андерлер 19-22 жас	2003 ж., 2004 ж., 2005ж., 2006ж.
юниор ұлдар, юниор қыздар 17-18 жас	2007 ж., 2008 ж.
Жасөспірім ұлдар мен қыздар 15-16 жас	2009 ж., 2010 ж.
Жасөспірім ұлдар мен қыздар 13-14 жас	2011 ж., 2012 ж.

Төрешілер алқасы, егер осы кезеңде аталған санатта жарыс өткізілмесе, кіші санаттағы спортшыларға рұқсат беру туралы шешім қабылдауы мүмкін. Рұқсат, тек қана үлкен жастағы санатқа рұқсат беру туралы тиісті медициналық анықтама болған жағдайда ғана, жүзеге асырылады.

Төрешілер алқасының сандық құрамы

Велосипед спортынан (тас жол) жарыстарға төрешілік ету үшін Халықаралық велосипедшілер одағының (UCI) бекіткен қағидасына сәйкес, келесі төрешілер құрамы талап етіледі:

Бас төреші	1
Бас төрешінің орынбасары	2
Дистанция (қашықтық) басшысы	1
Стартер	1
Мәредегі аға төреші	1
Мәредегі төреші	1
Бас хатшы	1
Стартердің көмекшісі	1
Стартердің көмекшісі (қолдау)	4
Электронды хронометраж	3
Қолмен жасалатын хронометраж	4
Бұрылыстағы төреші	4
Айналымдарды есептейтін төреші	1
Велосипедтерді тексеру	2
Хатшы	2
Хабарлаушы төреші	1
Марапатау бойынша төреші	1
Қатысушылардың арасындағы төреші	2
Мотоциклдегі төреші	2
«Жарыстың соңындағы» төреші	1

ЖИЫНЫ: 36

Велосипед спортынан (тас жол) Қазақстан Республикасының аумағында өткізілетін барлық жарыстарға ҚВСФ бекіткен бас төрешілер алқасы қызмет көрсетуі тиіс. Бас төрешілер алқасы шешуші дауысы бар 5 (бес) төрешіден (бас төреші, бас төрешінің орынбасары, 3-ші төреші, стартер, мәредегі аға төреші) құралады.

Қазақстан Республикасының барлық чемпионаттарында, Қазақстан Республикасының кубоктарында, оның ұйымдастырушысы кім болғанына қарамастан, бас төрешінің санаты «Қазақстан Республикасының ұлттық төрешісі» дәрежесінен кем болмауы тиіс, ал қалған төрешілер «спорт төрешісі» санатынан кем болмауы тиіс.

3. Медициналық-санитарлық және допингке қарсы қамтамасыз ету

Велосипед спортынан (тас жол) 2025 жылға арналған спорттық- бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне енгізілген барлық жарыстарда, ұйымдастырушы тиісті денсаулық сақтау органының медициналық қызметін тағайындайды.

Медициналық қызметтер жарыс кезінде, сондай-ақ жарыс өтетін трассаның мәресінде дәрігер; медициналық мейірбике болуы тиіс.

Велосипед спортынан (тас жол) Қазақстан Республикасының чемпионаттары мен Қазақстан Республикасының кубоктарын өткізу кезінде, тасжолда тиісінше дәрігер, медициналық мейірбике және жүргізушісі бар бригаданың екі жедел жәрдем көлігі міндетті түрде болуы керек. Егер жедел жәрдем автокөлігі, дәрігер, медициналық мейірбике болмаса, жарыс өткізілмейді.

Жарысқа қатысушы ауыр жарақат алған кезде, тиісті есепке алу және есептілік құжаттамасын рәсімдеу, оларды жақын маңдағы травматологиялық қосынға уақытылы жөнелтуді қамтамасыз ету жарысқа қызмет көрсететін дәрігердің міндеті болып саналады.

Тек жарысқа қызмет көрсететін дәрігер ғана, жарысқа қатысушыны денсаулық жағдайына байланысты жарыстан шығарады.

Допингке қарсы қамтамасыз ету:

Халықаралық олимпиада комитеті таныған және допингпен күресті жүзеге асыруға анықталған халықаралық ұйым, спорт жарысына қатысушыларды тестілеу үшін халықаралық стандарттардың талаптарын сақтай отырып, спорт жарыстарында міндетті допингтік бақылау өткізеді.

Барлық жарысқа қатысушылар БДҚА-нің допингке қарсы кодексінің ережелерін сақтауы тиіс. БДҚА-нің допингке қарсы кодексін бұзған спортшыларға санкциялар қолданылады.

Допингтік бақылаудың барлық хаттамалары ҚВСФ-на жолданады.

4. Спорттық жарысқа қатысу үшін өтінімдер берудің тәртібі мен мерзімі, қаржыландыру шарттары

Ұйымдастыру комитеті төрешілер алқасымен келісе отырып, қатысушылардың тізімін нақтылағаннан кейін, сондай-ақ форс-мажорлық, техникалық және басқа жағдайлар бойынша жарыстың бағдарламасына өзгерістер енгізуге құқылы және ол туралы команда өкілдерімен бірге өткізілетін төрешілер алқасының отырысында хабарлайды.

Нысан бойынша толтырылған, жарысқа қатысуға алдын-ала өтінімдер жарыстың басталуына **10 (он)** күн қалғанда, одан кешіктірілмей, ҚВСФ-ның info@cycling.kz сайтында рәсімделуі тиіс немесе ұйымдастырушы көрсеткен электронды поштаға жіберілуі тиіс. Жарысқа қатысуға нысан бойынша толтырылған түпкілікті өтінім, команданың әр спортшысына қатысушы паспорты, жарыс өтетін орны бойынша мандат комиссиясына келген күні тапсырылады. Өтінімді **ҚВСФ** қатысушы паспорты болған жағдайда, команда өкілі жеке өзі тапсырады. Өтінімге енгізілген барлық спортшылар жарыс жолына шығуға міндетті.

Жарысқа қатысу туралы 10 күн бұрын алдын-ала өтінімдерді ұсынбаған командаларға, төрешілер алқасының шешімімен айыппұл салынады.

Жарыс кезінде спорттық тәртіп пен спорттық әдеп нормаларын (алкоголь ішу, төрешілермен келіспеу, төрешінің белгілерін орындамау, жарыс ережесін бұзу және өзге де құқық бұзушылықтар) бұзғаны үшін ҚВСФ-ның Тәртіптік комитеті мынадай санкциялар қолданады:

- қызмет көрсетуші персоналды (жаттықтырушылар, өкілдер, механиктер мен басқа тұлғаларды) жұмыс орны бойынша спорт ұйымының басшысына хабарлай отырып, команданы өкілеттігінен шығару;
- спортшыларды тұрғылықты жері бойынша спорт ұйымының басшысына хабарлай отырып, жарысқа қатыстырмау;
- құқық бұзушылық қайталанса, ҚВСФ Атқару комитетінің шешімімен 3 айдан - 6 айға дейін жарыстан шеттету (дисквалификация).

Комитет бекіткен спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне енгізілген барлық жарыстарда қатысушы ұйымдарда іс-сапарға жіберуші ұйымның есебінен 1 (бір) төреші болуы тиіс.

Велосипед спортынан (тас жол) Қазақстан Республикасының барлық ұлттық чемпионаттарында спорт жарысына төрешілерсіз қатысуға мандат комиссиясына ұсынылған командалық өтінімдер қарастырылмайды. Бұл шарт бұзылған жағдайда, команда жарысқа жіберілмейді.

Төрешілер жарыс басталар алдында төрешілердің дайындық семинарынан немесе нұсқаулықтан өтеді.

Команда өкілдері мандат комиссиясына жеке жарыста және командалық жарыста ілесіп жүретін төрешілерді атап көрсетеді.

Қаржыландыру шарттары:

Комитет (Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігі Спорт және дене шынықтыру істері комитетінің «Спортты дамыту дирекциясы» РМҚК) Қазақстан Республикасының чемпионаттарын, Қазақстан Республикасының кубоктарын ұйымдастыру, бақылау және өткізумен байланысты мынадай шығындарды өтейді: жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттау (медальдар, дипломдар, кубоктар); 3 бірлікке дейін төрешілер үшін автокөлікті (жеңіл) жалға алу, баннерлер, төрешілердің еңбекақысын (жарысты өткізудің бекітілген мерзімдеріне, мандат комиссиясы мен төрешілер алқасының жұмысына сәйкес), сондай-ақ ҚР мемлекеттік жаттықтырушысының, бас жаттықтырушы мен штаттағы жаттықтырушылардың, команда басшысының іссапар шығындарын.

ҚВСФ Қазақстан Республикасының чемпионаттарын, Қазақстан Республикасының кубоктарын өткізумен байланысты мынадай шығындарды өтейді: фотофиништі дайындау мен безендіру, жарысқа қатысушы спортшыларға нөмірлерді, қатысушы командалардың көліктеріне (техничкаларға) стикерлер мен нөмірлерді әзірлеу, көпкүндік жарыстарда жарысқа қатысушыларға жалпы есептік, белсенді, таулы және өзге номинациялар үшін арнайы жейделерді дайындау, көпкүндік жарыстарды өткізу кезеңдерінің саны мен белгіленген ережелерге сәйкес рацияларды, арнайы жабдықтарды тасымалдау үшін автокөлікті жалға алу, фотофинишке қызмет көрсету үшін төрешілер алқасы мен маманды іс-сапарға жіберу (екі жаққа жолақысы, тәулікақы, орналастыру) шығындарын.

«Жергілікті атқарушы органдар мен жарысты өткізу орны бойынша спорттық ұйымдар» шақыру билеттерін, аңдатпаларды, вымпельдерді дайындау, автожолдарды жөндеу, трассаларға белгі қою, арнайы құрал-жабдықтарды орнату бойынша ақы төлеу, арнайы құрал-жабдықтар мен қоршауларды тасымалдауға арналған транспортты жалға алу, жарыс өтетін орынды дайындау мен безендіру, суды жеткізу және допингтік бақылауды өткізуге арналған үй-жайды (санитарлық торабы бар жеке бөлмежай) жалға алу, қызмет көрсетуші персоналға ақы төлеу, жеңімпаздарды бағалы жүлделермен марапаттау, радиомашинаны жалға алу, жол полициясы экипаждарының ілесіп жүруін қамтамасыз ету, қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті сақтауды қамтамасыз ету, сондай-ақ аумақ пен жарыс жолдарын қоршауға арналған турниктерді ұсыну, жол қозғалысының шектеу және ескерту белгілерін орнату, автокөлік тұрағы, ұйымдастырушылардың сызбасына сәйкес жарыстар өтетін уақытта ЖПҚ ілесіп жүруі, жарыстар өтетін орындарда мүліктің сақталуын қамтамасыз ету, тиісінше дәрігер, медициналық мейірбике және жүргізуші бар бригаданың 2 (екі) жедел жәрдем көлігімен медициналық қызметті қамтамасыз ету, жарысты өткізуге жол тосемінің дайындығын қамтамасыз ету, ұйымдастырушылардың және автожолдарды жөндеу мекемесінің сызбасына сәйкес жарыстар өтетін аумақты дайындау, абаттандыру, тазалау және жинау жұмыстарын жүргізу, сөре мен мәре орындарында биоэжетханаларды ұсыну, жарыстар өтетін, сөре мен мәре орындарында өрт қауіпсіздігінің, еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі ережелерінің, сақталуы мен бақылануын қамтамасыз ету бойынша шығындарды төлейді.

Іссапарға жіберуші ұйымдар (облыстардың, республикалық маңызы бар Алматы, Астана, Шымкент қалаларының дене шынықтыру және спорт басқармалары және басқа спорттық ұйымдар) командаларды **іссапарға жіберумен байланысты шығындарды** (жолақысы, тәулікақы, орналасу, тамақтану, автокөліктерді жалға алу, велосипедтерді сақтау үшін үй-жайларды ұсыну жөніндегі қызметтер және т.б.) төлейді.

5. Спорттық жарыстың чемпиондары мен жүлдегерлерді марапаттау тәртібі

Жарыстың барлық бағдарламасы бойынша Қазақстан Республикасы ұлттық чемпионаттарының, Қазақстан Республикасы чемпионаттарының, Қазақстан Республикасы кубоктарының жеңімпаздары мен жүлдегерлері (элита - ерлер, әйелдер; Андерлер 19 - 22 жас – ерлер, әйелдер, 15-16 жас аралығындағы жасөспірім ұлдар мен қыздар, 13-14 жас аралығындағы жасөспірім ұлдар мен қыздар) 1,2,3 орын үшін Комитеттің I,II,III дәрежелі тиісті дипломдарымен және медальдармен марапатталады. Ал көпкүндік жарыстың чемпион командасы мен жүлдегерлері командалық есептің барлық кезеңіндегі ұпай сомасы бойынша 1,2,3 орын үшін Кубоктармен марапатталады.

Дәлелді себепсіз марапаттау рәсіміне шықпаған жарысқа қатысушы спортшылар спорттық іс-шараның дипломдарымен, медальдарымен және кубоктарымен марапатталу құқығынан айырылады.

Нәтижелерді бағалау жүйесі

Мәреде жеңімпазды анықтау үшін фотофиниш жабдықталады және тіркейтін электронды аппаратура орнатылады. Мәредегі төрешінің тіркегені, мәреге жарысушылардың келу тәртібінде әртүрлі біліктілікте келе жатқан жеңімпаздарды, жүлдегерлерді анықтауға негіздеме болады.

6. Наразылық корсету тәртібі және оны қарау

UCI-дің халықаралық қағидасына (1.2.132-тармақ) сәйкес наразылықтар қарауға қабылданбайды. Жарыс барысындағы даулы сұрақтар бойынша төрешілер алқасының шешімі, халықаралық қағиданың тиісті параграфына сілтеме жасай отырып, жарысқа қатысушылар мен олардың өкілдеріне түсіндіріледі. Жарыс кезінде төрешілер алқасына келіп түскен айышпұлдар үшін ақшалай қаражат жарыс хаттамасының коммюникесінде көрсетіледі, аталған қаражат ҚВСФ-нің есепшотына аударылады. Жарыс кезінде болатын барлық ерекше оқиғаларға қатысты дау-дамайларды төрешілер алқасы дереу қарастыруы керек. Төрешілер алқасы жарысқа қатысушының жарыс қағидасын бұзғаны туралы мәліметтерді, тек төрешілер алқасының мүшелерінен ғана қабылдайды. Егер мәселе мәредегі төреші анықтаған нәтижені өзгерту туралы болса, даулы сұрақтар қарастырылмайды.